

(əvvəli "Xalq qəzeti"nin 2023-cü il 7, 13, 15, 17 may, 24, 26 iyun, 4, 5, 7, 16 və 21 iyul nömrələrində)

"Sənin çox gözəl gözlərin var"

Vaşinqtonda olarkən Cons Hopkins adına Universitetin göz xəstəlikləri klinikasında Prezident Heydər Əliyevin gözündə müəyyən edilmiş kataraktaya qarşı uğurlu əməliyyat aparılmış və o, bir neçə günlük müalicə kursu keçmişdir. Azərbaycan Prezidentinin burada müalicə alan dünya şöhrətli aktrisa, Hollivud ulduzu, "Super xanım" teleserialında baş rolun ifaçısı və çoxsaylı filmlərdə aparıcı rollarda çəkilmiş xanım Linda Karter ilə maraqlı söhbəti olmuşdu.

Linda Karter: Cənab Prezident, Sizinlə görüşmək mənim üçün çox şərəfidir.

Heydər Əliyev: Sizinlə görüşmək mənim üçün də çox şərəfidir.

Linda Karter: Sizin ölkənizdə mənim şoularımı göstərirsiniz?

Heydər Əliyev: Göstərirlər. Biz Sizin şoularınızı çox sevirik. Amma yaxşı olar ki, Sizin özünüz gələsiniz, özünüzü görək.

Linda Karter: Cənab Prezident, dünyanın o hissəsində olmamışam. Oranı ziyarət etmək çox yaxşı olardı.

Heydər Əliyev: Mən Sizi dəvət edirəm. Mənim şəxsi qonağı olun. Hansı şəraiti istəyirsiniz, mən sizə yaradacağam. Doktor Starkın yanında söz verirəm.

Linda Karter: Cənab Prezident, Sizin qalstukunuz çox xoşuma gəldi. Gözəl qalstuk vurmusunuz.

Heydər Əliyev: Ancaq qalstukum?

Linda Karter: Deyim ki, Siz çox nadir, çox gözəl, çox yaraşlıq bir kişisiniz. Onda gərək deyəsən ki, mən də gözələm.

Heydər Əliyev: Siz dünya gözəlisiniz. Sizin qalstukunuz yoxdur, amma bunlarla müqayisə oluna bilməz. Sizin çox gözəl gözləriniz var. Doktor Stark, Siz bunun gözlərini nə edirsiniz?

Valter Stark: Cənab Prezident, heç bir şey etməm, damcı salıram.

Heydər Əliyev: Amma Siz onun gözlərini xarab etməyin. Necə gözəl gözlərdir! Sizin gözlünün rəngi də mənimki kimidir, elədir?

Linda Karter: Tamamilə doğrudur.

Valter Stark: Cənab Prezident, Sizin gözlünüz çox əla görür.

Linda Karter: Doktor, cənab Prezidentin gözündə nə etmişiniz?

Valter Stark: Katarakta var idi.

Linda Karter: Cənab Prezident, Sizi təbrik edirəm. İndi Sizə yeni həyat verilibdir.

Heydər Əliyev: İndi Sizin gözlərinizi elə gözəl görürəm. Beş gün bundan qabaq olsaydı, belə görməzdim.

Linda Karter: Cənab Prezident, sizinlə görüşümdən çox şad oldum.

Heydər Əliyev: Baxın, bu mənim gənclik illərimin fotosəkilləridir.

Linda Karter: Siz heç dəyişilməmişiniz.

Heydər Əliyev: Bu, 15 il bundan öncə çəkilən şəkildir. Bu isə 20 il öncə çəkilib.

Heydər Əliyev dərsləri

Linda Karter: Burada daha yaxşı görünürsünüz. Yaşlaşdıqca sizin gözəlliyiniz artır. O, cəvahirat kimidir - nə qədər çox qalır, o qədər də gözəlləşir. Görürsünüz, mən necə yaxşıyam. Çox şad oldum. Mən həqiqətən ümid edirəm ki, Sizin ölkənizi ziyarət edəcəyəm.

"Elə bilirlər halvadır!"

Ölkənin özündən və xaricdən olan bəzi bədxahlar Azərbaycan iqtisadiyyatının neftdən asılılığını pis nəticə verəcəyinə dair "proqnozlarına" ulu öndər qətiyyətli münasibət bildirmişdi:

– Biz 1970-1980-ci illərdə respublikamızda nə qədər yeni maşınqayırma zavodları, kimya kompleksi, yaxud da yüngül sənaye obyektləri, kənd təsərrüfatı məhsulları emalı sənayesi yaratdıq, Azərbaycanın sənayesini çoxsahəli etdik.

Biz bunları hələ 1970-ci illərdə etmişik. İndi Azərbaycanın iqtisadiyyatı haqqında danışanlar o vaxtlar bəlkə orta məktəbə gedirdilər, yaxud da ki, məktəbi təzəcə qurtarmışdılar. Yəni bu, bizim üçün yeni bir şey deyildir. İndi küçədə oturmaq sənayenin nə olduğunu bilməyən adamlar, yaxud da gedib başqa ölkələrdə gizlənmələr durub burada dərs vermək istəyirlər ki, Azərbaycanın sənayesini ancaq neftlə bağlamaq olmaz. Bəzi xarici radio-lar da deyirlər ki, "İqtisadiyyat neftlə bağlandıqına görə indi, görürsünüz, neftin qiyməti aşağı düşüb, bunun üçün də Azərbaycanın sənayesi,

iqtisadiyyatı dağılacadır". Birincisi, onlar sevinməsələr, bu, heç vaxt olmayacaqdır.

"Bəs sən indiyə qədər harada idin?"

Xaricdə olduğu kimi ölkə daxilində də Azərbaycanın neft müqavilələrinin gerçəkləşməsinə mane olmaq istəyən qüvvələr olmuşdu. Ümummilli liderin möhkəm iradəsi bütün belə cəhdlərin qarşısını almışdı. Heydər Əliyev bu barədə danışarkən demişdir:

– 1996-cı ildə, "Şahdəniz" müqaviləsinin imzalanması ərəfəsində ölkəmizdə bizimlə işləyən bir şəxs bu müqavilənin imzalanmasının tam əleyhinə çıxdı. Həmin adam üç il bundan əvvəl Azərbaycanı tərk edəndən sonra mən onun adını heç vaxt çəkməmişəm. Çünki, o, layiq deyil ki, mən onun adını çəkim. Ancaq bu gün həqiqəti bildirmək üçün mən onun adını çəkməliyəm. O, Milli Məclisin həmin dövrdəki sədri Rəsul Quliyev idi. Bu müqavilə bir neçə ay idi ki, hazırlanırdı, bütün şirkətlərlə razılaşdırılmışdı, artıq imzalanmağa hazır idi. Müqavilənin imzalanmasından bir həftə əvvəl, o, mənim yanıma gəlib dedi ki, bu müqaviləni imzalamaq olmaz. Soruşdum ki, nə üçün? Dedi ki, Dövlət Neft Şirkətindən olan adamlar Sizə düzgün məlumat verməyiblər, burada çoxlu səhvlər, bizim üçün zərərli olan şeylər var. Ona görə də bunu imzalamaq olmaz. Mən soruşdum ki, bəs sən indiyə qədər harada idin?

O, Milli Məclisin sədri səlahiyyətini daim aşaraq, neft şirkəti ilə həmişə əlaqədə idi və çalışırdı ki, bu şirkətin işlərinə rəhbərlik etsin. O, bu müqavilənin hazırlanması prosesi ilə yaxşı tanış idi. Bilirdi ki, hər şey yaxşıdır. Biz burada neft-qaz sərəfəsi keçirirdik. Bu müqavilə həmin gün imzalanmalı idi. O, bu məsələni bir həftə qabaq ortaya atdı ki, işi pozsun. Mən hər fikri nəzərə alıram. Ona görə də onun fikrini nəzərə aldım, Dövlət Neft Şirkətinin bütün rəhbərlərini bax, bu otağa dəvət etdim. Rəsul Quliyev də, Artur Rasizadə də və Dövlət Neft Şirkətinin bütün rəhbərləri də orada idilər. Mən ona dedim: Dur fikrini sübut et ki, bu müqaviləni niyə imzalamaq olmaz. Şübhəsiz ki, o, cəfəngiyat danışdı, Dövlət Neft Şirkətinin nümayəndələrini təhqir etməyə başladı. Azərbaycan Dövlət Neft Şirkətinin prezidenti Natiq Əliyev, bu sahədə ən böyük mütəxəssis Xoşbəxt Yusifzadə, yadımdadır, Valeh Ələsgərov və başqaları bir-bir onun üzünə durub dedilər ki, sənin fikirlərinin heç bir əsası yoxdur. Sən sadəcə, işə mane olmaq istəyirsən. Ümumiyyətlə, sənin bu məsələlərdən başın çıxmır. O, çox pərt oldu. Bəyan etdi ki, mən bu barədə Sizə rəsmi yazacağam. Bildirdim ki, sən nə istəyirdin dedin, cavabını da aldın, yazırsan yaz. Ancaq o, heç nə yazmadı, çünki axı yaza bilməzdi.

"Risk etmək lazımdır"

Bəzi dairələr, o cümlədən məmurlar ölkədə özəlləşmənin uğuruna şübhə ilə yanaşdığını görən

Heydər Əliyev bu prosesin qaçılmaz olduğunu qəti şəkildə bildirmişdi. O demişdir:

– Əsas məsələlərdən biri özəlləşdirmədir. Bu, asan proses deyildir. Gəlin bir-birimizi qorxutmayaq. Bu işdə risk etmək lazımdır. Bunsuz bir şeyə nail ola bilmərik. Mənim fikrim belədir ki, gərək riskə gedək, təsirli tədbirlər görək. Hər şeydən çəkinməyə dayanıb gözləməyin faydası olmaz. Belə naməlum vəziyyətdə yaşaya bilmərik. Biz keçmiş sistemdən çıxmışıq, başqa sistemə isə girməmişik. Deyirik ki, keçid dövründəyik. Keçid dövrü nə qədər olar? Gəlin bütün gücümüzü, imkanlarımızı cəmləşdirək. Başqa çarə yoxdur. Dayanıb vaxt itirmək olmaz.

"Onlara torpaq düşür"

Torpaq islahatına mühüm əhəmiyyət verən Heydər Əliyev islahatın dəqiq və düşünülmüş şəkildə həyata keçirilməsinə xüsusi nəzarət edirdi. Bu barədə məsələ müzakirə olunarkən ulu öndər demişdir:

– Burada bir söz də dedilər ki, torpaq hamıya mənsubdur. Deyəsən, Aydın müəllim dedi ki, 7 milyon əhali var və bu 7 milyonun hamısına torpaq verilməlidir. Belə deyil. Məsələn, adam

var ki, şəhərdə doğulub, onun babası da, ulu babası da heç vaxt torpaqla bağlı olmayıbdır. Mən vaxtilə burada işləyəndə yanımda mənə vəzifəcə çox yaxın olan bir nəfərlə, – onun adını çəkmək istəmirəm, – Zuğlbadada dövlət bağında bəzən söhbət edəndə ondan soruşurdum ki, bu nə ağacıdır? Bu adam, məsələn, ərik ağacı ilə alça ağacını, yaxud alma ağacı ilə armud ağacını ayırd edə bilmirdi. Mənə məlum idi ki, bu adam bunu bilmir. Ona görə də gəzişərkən qəsdən soruşurdum ki, bu nə ağacıdır? Ola bilsin ki, o küknarı, yaxud qovağı hər adam tanımasın. Amma, şübhəsiz, bağça-bağçı olan, torpaqla məşğul olan adam meyvə ağacını mütəlq bilir. O bilir ki, məsələn, bu ərikdir, bu almadır, alçadır, bu heyvadır, yaxud başqa ağacdır. Lakin dediyim həmin adam bunları bilmirdi. Neçə dəfə də demişdim ki, a kişi, sən bunları öyrən, gələn il biz bu bağda gəzişəndə səndən yenə soruşacağam ki, bu hansı ağacdır, o hansı ağacdır. Lakin yenə də bunu öyrənə bilmirdi. Əlbəttə, mən onu təqsirləndirə bilməzdim. Çünki bu adam dünyasında nə bağ görmüşdü, nə də bağça, nə kənd görmüşdü, nə də torpaq. Bu adam şəhərdə doğulub, şəhərdə də yaşayıb, asfaltdan, binadan başqa heç nə görməyibdir, kəndlə də əlaqəsi olmayıbdır. İndi bizdə belə adamlar çoxdur. Yoxsa, deməliyik ki, onlara da torpaq düşür? Əlbəttə ki, onlara torpaq düşür.

(ardı var)

Faiq SADIQOV,
Əməkdar jurnalist